

TOIMIALA	Sivistystoimi
VASTUUHENKILÖ	Sivistysjohtaja Ville Paldanius
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMIALAN KUVAUS

Sivistyspalvelujen toiminta-ajatuksena on edistää kuntalaisten hyvinvointia laadukkaita sivistyspalveluita tuottamalla. Sivistyspalvelut mahdollistavat kaikille parkanolaisille oppimisen, itsensä toteuttamisen ja kehittämisen sekä virikkeellisen elämän. Sivistyspalvelut luovat edellytyksiä, jotta jokainen ihminen voi elää aktiivista, luovaa ja merkityksellistä elämää. Toimialalla merkittäviä tilahaasteita: Koulukampus Kaarnassa käyttöaste on erittäin korkea, ja Kallion päiväkodin sulkeuduttua osa toiminnasta järjestetään entisellä Keskustan koululla. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste pienten lasten osalta kasvanut. Pidempiaikaista ratkaisua tilahaasteisiin selvitetään.

MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTÖN TOTEUTUMINEN

Sivistystoimen toimintakate toteutui vuonna 2025 pääosin talousarvion mukaisesti. Kaikissa muissa toimintayksiköissä toimintakate alitti talousarvion tai toteutui sen tasoisena, poikkeuksena olivat sivistyksen hallinto sekä ruokapalvelut, joissa toimintakate ylitti talousarvion.

Valtion koulukodin ennakkoimattomat kulut ylittivät kulukohtaan varatun budjetin vuoden aikana sivistystoimen hallinnossa. IT-ohjelmisto- ja sovellusostot ovat kirjautuneet kerralla koko vuoden osalta sivistyksen hallinnon kustannuspaikalle. Myös hankkeiden tulot ja kulut kirjautuvat sivistystoimen hallintoon, mikä selittää toimintakulujen suurta toteumaprosenttia.

Ruokapalveluissa toimintakatetta heikensivät elintarvikkeiden hintatason nousu sekä kaluston ja laitteiston ylläpidon odotettua suuremmat kustannukset. Sivistystoimen talous toteutui kokonaisuutena suunniteltua paremmin. Toimialan yhteenlaskettu toimintakate jäi alle talousarvion, mikä osoittaa, että määrärahojen käyttö pysyi kokonaisuutena hallittuna. Toimintayksiköiden hyvä kustannustietoisuus kompensoi yksittäiset lievät ylitykset. Kokonaisuutena sivistystoimen talouden toteumaa voidaan pitää vakaana ja talousarvion tavoitteiden mukaisena.

TOIMINTAKERTOMUS

Tulevan lukuvuoden virkojen ja toimien täyttölupia on anottu, ja rekrytoinnit ovat käynnissä. Kaupunginvaltuuston asettama varhaiskasvatuksen ohjausryhmä on alkuvuoden aikana tuottanut raportin varhaiskasvatuksen tilaongelmien ratkaisemiseksi. Sivistyslautakunta on kokoontunut alkuvuodesta kolme kertaa. Lautakunnan kokouksissa on käsitelty kolme valtuustoaloitetta. Sivistyslautakunta esitti kaupunginhallitukselle erityisavustuksen hakemista maasto- ja gravelpyöräilyreitistön matkailuyhteyshanke Lauhanvuori-Hämeen kangas Geoparkin yhteyksien parantamiseen. Kaupunginhallitus päätti hakea avustusta. Oppimisen tuen uudistukseen liittyen lautakunta esitti kaupunginhallitukselle täyttöluvan myöntämistä määräaikaan erityisluokanopettajan virkaan ajalle 1.8.2025-31.7.2026. Kaupunginhallitus myönsi täyttöluvan.

Toimialan rekrytointeja on tehty jaksolla 3-6. Koulun henkilöstön rekrytoinnit ovat osin menneet kesäkuuhun saakka, koska irtisanoutumisilmoituksia on tullut aivan koulun viimeisillä viikoilla. Haastatteluja on pidetty lukuisia, ja auki olevat paikat pyritään täyttämään kelpoisilla tekijöillä. Perusopetuksen rehtorin rekrytointi on suoritettu ja tehtävään valittu aloittaa virassa 1.8.2025. Kaupungille myönnettiin 149 940 € maasto- ja gravelpyöräilyreitistön matkailuyhteyshanke Lauhanvuori-Hämeen kangas Geoparkin yhteyksien parantamiseen. Teknisen toimen kanssa on kokoonnuttu suunnittelemaan hankkeen toteuttamista yhteistoimin. Alkkianlammen saunan vuokrausehdot ja varausjärjestelmä ovat valmistuneet, ja sauna on ollut vuokrauskäytössä kesällä.

Oppimisen tuen uudistus on muuttanut perusopetuksen ja esiopetuksen oppimisen tukea, ja se on astunut pääosin voimaan 1.8.2025. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on uudistuksen vuoksi päivitetty ja hyväksytty sivistyslautakunnassa elokuussa. Eduskunta hyväksyi 29.4.2025 lakimuutoksen, joka koskee puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä perusopetuksessa. Uudistunut perusopetuslaki kieltää oppilailta mobiililaitteiden käytön oppituntien aikana. Puhelinta saa kuitenkin käyttää opettajan luvalla oppimisen apuvälinä tai terveydellisistä syistä. Lakimuutos astui voimaan 1.8.2025. Lakimuutoksen vuoksi perusopetuksen järjestyssäännöt on päivitetty uudistetun lain mukaiseksi.

Sivistyslautakunta on antanut kaupunginhallitukselle kannanoton päiväkotihankkeen toteuttamisen linjauksista.

Varhaiskasvatukseen on palkattu henkilökohtainen avustaja palveluntarpeen vuoksi. Toimea ei ole otettu huomioon vuoden 2025 talousarviossa. Kaupunginhallitus on lisäksi myöntänyt täyttöluvan varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimeen. Sivistyslautakunta käsiteli lokakuussa valtuustoaloitteen ikäihmisten päivätoiminnan aloittamisesta. Lautakunta totesi, että Kaupungilla ei ole toimivaltaa eikä taloudellisia edellytyksiä ottaa vastuulleen hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaa päivätoimintaa. Kaupunki voi sen sijaan jatkaa ja kehittää yhteistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Lautakunta on myös esittänyt lokakuussa kaupunginhallitukselle, että se myöntäisi täyttöluvan avoimeksi tulleeseen kokin toimeen. Kaupunginhallitus myönsi täyttöluvan, joten keittiön henkilöstömäärä säilyy ennallaan. Marraskuussa lautakunta valitsi vuoden nuoren, vuoden yhdistyshenkilön, Parkanon mitalin saajan ja liikuntapalveluiden huomionosoitusten saajat. Nämä valitut palkittiin kaupungin itsenäisyyspäivän juhlassa.

Uuden päiväkodin ja pienten koulun rakentamisen suunnittelu on ollut käynnissä marraskuusta lähtien. Konsultin vetämiä suunnittelukokouksia on ollut vuodenvaihteeseen mennessä kolme kertaa. Myös maasto- ja gravelreitistön työkokouksia on pidetty loppuvuonna, ja hankkeen väliraportti on palautettu työ- ja elinkeinoministeriölle.

TALOUS	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Toimintatuotot	981 752	373 900	818 393
Myyntituotot	450 952	185 100	314 400
Maksutuotot	113 209	95 000	120 514
Tuet ja avustukset	364 623	67 000	327 247
Muut toimintatuotot	52 968	26 800	56 234
Valmistus omaan käyttöön		-	-
Toimintakulut	- 10 507 501	-12 388 586	-12 391 298
Henkilöstökulut	- 7 851 589	-7 869 611	-8 013 905
Palvelujen ostot	- 1 328 616	-1 260 695	-1 225 819
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 650 094	-682 340	-645 057
Avustukset	- 262 646	-256 700	-213 860
Muut toimintakulut	- 414 556	-2 319 240	-2 292 656
Toimintakate / nettomääräraha	- 9 525 749	- 12 014 686	-11 572 905

TOIMINTAYKSIKKÖ	Sivistyksen hallinto
VASTUUHENKILÖ	Sivistysjohtaja Ville Paldanius
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on johtaa, ohjata ja koordinoida koko toimialan toimintaa sekä vastuualueiden yhteistyötä palveluiden joustavan tuottamisen mahdollistamiseksi.

TOIMINTAKERTOMUS

Sivistyslautakunta valtuutti sivistysjohtajan toteuttamaan koulukampus Kaarnan av-laitteiden investoinnin ja latukoneen investointipäätöksen. Oppimisen tuen uudistukseen liittyviä koulutuksia ja infotilaisuuksia ollut alkuvuoden aikana useita. Tasopalkkajärjestelmään siirtymiseen liittyviä koulutuksia ja suunnittelutyötä on ollut paljon.

Toisella neljänneksellä tuen uudistuksen valmistelu on jatkunut, kuten myös tasopalkkajärjestelmään liittyvä työ. Konsultin tekemä tilatarvetarkastelu esiteltiin valtuustolle 3.6.2025. Tarkastelun tuloksena esitetään, että varhaiskasvatukselle toteutetaan omat tilat varhaiskasvatusta ja esiopetusta varten. Perusopetuksen akuutti tilatarve hellittää lähivuosien aikana, mutta Kaarnan rakennuksen luonteen ja oppilasmäärän vuoksi rakennus ei sovellu varhaiskasvatuksen käyttöön.

Latukoneen hankinnasta on tehty sivistysjohtajan hankintapäätös kesäkuussa, ja Kaarnan avlaitteiden asennukseen liittyvät työt on tehty kesän aikana. Maasto- ja gravelpyöräreitistöhanke toteutettavaksi on käyty markkinavuoropuheluja syyskuussa. Vuoropuhelujen pohjalta on laadittu reitistön kartoitusta varten kilpailutus. Hankkeen kilpailutuksen voitti Allegra nordics, jonka kanssa on aloitettu työt loppuvuodesta. Myös hankkeen väliraportti on palautettu ministeriölle marraskuun lopulla. Pirkanmaan hyvinvointialue perusti uuden yhteistyöverkoston Pirkanmaan sivistysjohtajien kanssa, järjestäytymiskokous pidettiin lokakuun lopussa Tampereella.

HENKILÖSTÖ
Sivistysjohtaja, toimistosihteeri.

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	2. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö
TAVOITE	Henkilöstön osaamista vahvistamaan koulutukseen osallistuminen
TOTEUMA	Tekoälykoulutus, Monetran talouteen liittyvät koulutukset, maanpuolustuskurssi maaliskuussa. Koululiitu-koulutus toukokuussa. Valtakunnalliset sivistyksen neuvottelupäivät syys-lokakuun vaihteessa. Valmiusharjoitus lokakuussa. Esihenkilövalmennuksen alkaminen joulukuussa. Valmennus kestää vuoden. Tavoitteen toteuma koko vuoden osalta.

TOIMINTAYKSIKKÖ	Varhaiskasvatus
VASTUUHENKILÖ	Päiväkodin johtaja Jaana Mansikkaviita, Kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja/palveluohjaaja Sarita Rajamäki
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS

Varhaiskasvatus

Lapsiperheille tarjotaan laadukasta varhaiskasvatusta turvallisessa ympäristössä. Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Varhaiskasvatusta tarjotaan joko perhepäivähoidossa tai päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen toiminta perustuu valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä Parkanon varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatuksen toimintaa määrittää Varhaiskasvatuslaki 540/2018.

Esiopetus

Esiopetuksessa toiminta perustuu valtakunnallisiin esiopetussuunnitelman perusteisiin ja Parkanon esiopetussuunnitelmaan. Esiopetus on osa varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa. Esiopetuksen tavoitteena on lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisedellytysten vahvistaminen. Esiopetus on ensimmäinen vaihe lapsen opinpolkua ja sen tavoitteena on luoda lapselle tasavertaiset mahdollisuudet oppimiseen ja perusopetukseen aloittamiseen. Esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta annetaan esiopetusryhmissä.

Tulevalle vuodelle muutoksia aiheuttavat ja muut huomioitavat asiat:

- Esiopetusryhmien määrää tarkistetaan kausittain, esiopetuksen budjettiin varataan kuuden kasvattajan määräraha.
- Ulkoilmapainotteinen esiopetus jatkuu toimintakaudella 2025 - 2026
- Toimitilojen tulevaisuus on avoinna.
- Talousarviossa huomioidaan keväällä 2025 lisäryhmän tarve sekä yöhoidon lisääntynyt tarve.

TOIMINTAKERTOMUS

Varhaiskasvatuksessa on valmisteltu tasopalkkajärjestelmään siirtymistä, varhaiskasvatus on osallistunut valtakunnaalliseen varhaiskasvatuksen opettajien palkkasimulointiin. 1.2.2025 on aloittanut kaksi perhepäivähoitajaa toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan toistaiseksi voimassa olevan työsuhteen rekrytointi on aloitettu.

Valmistelemaa työtä tasopalkkajärjestelmään siirtymistä varten on jatkettu. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen koko henkilökunta on osallistunut lkaalisissa järjestettyyn Pirkanmaan Varhaiskasvatus tapahtumaan.

Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen on rekrytoitu toistaiseksi voimassa oleviin toimiin varhaiskasvatuksen lastenhoitaja sekä kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa. Lisäksi määräaikaisiin lastenhoitajan toimiin on saatu rekrytoitua koulutettua henkilökuntaa.

Kaupunginvaltuusto on syyskuussa tehnyt päätöksen siitä, että Parkanoon rakennetaan päiväkotikuudelle päiväkotiryhmälle (varhaiskasvatus/esiopetus) sekä pienten koululle (1-2lk.).

Kaupunginhallitus on myöntänyt täyttöluvan varhaiskasvatuksen erityisopettajan sekä varhaiskasvatuksen avustajan toistaiseksi voimassa oleviin toimiin.

Kaikki varhaiskasvatuksen lastenhoitajat ovat osallistuneet Tampereen aikuiskoulutuskeskuksen järjestämään lääkehoidon koulutukseen.

Yksiköiden vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat suorittavat lähiesihenkilötyön ammattitukinnon tämän lukuvuoden aikana.

Varhaiskasvatus ja esiopetus on siirtynyt 1.10.2025 alkaen tasopalkkajärjestelmään. Kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa on lastenoikeuksien päivänä järjestetty konsertti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lapsille. Parkanon uuden varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksikön sekä pikkulasten koulun hankesuunnittelu on aloitettu marraskuussa 2025.	
HENKILÖSTÖ	
- Päiväkodin hallinnollinen johtaja 1, konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja/ perhepäivähoidon ohjaaja/ palveluohjaaja 1, 11 varhaiskasvatuksen opettajaa, 21 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, 2 ryhmäavustaja, 1 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa hankkeesta, 7 perhepäivähoitajaa.	

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Laadukkaiden varhaiskasvatustalveluiden tarjoaminen: 1-3-vuotiaiden pedagogiikka. Pienten alle kolmevuotiaiden lasten määrä varhaiskasvatuksessa on valtakunnallisesti lisääntynyt merkittävästi. Myös valtakunnallisen varhaiskasvatuksen kehittämisverkoston Loiston tavoitteeksi on otettu alle 3 -vuotiaiden laadukas pedagogiikka. Tavoite toteutetaan kouluttamalla henkilökuntaa monipuolisesti eri varhaiskasvatuksen osa-alueilla.
TOTEUMA	Kirjaston työntekijä käy lukemassa 1 – 3 vuotiaiden ryhmissä. Ryhmien välillä eri-ikäisten lasten leikkitreffejä.

STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Esi- ja perusopetuksen tuen lakimuutoksen myötä päivitetään esiopetus- ja perusopetussuunnitelman yhteistyössä koulun kanssa.
TOTEUMA	Esiopetussuunnitelman päivitystyö on aloitettu. Asiaan on perehdytty opetushallituksen webinaarien pohjalta. Kaudella 3-6 esiopetussuunnitelman päivitystyötä on jatkettu, esiopetussuunnitelma kirjataan opetushallituksen Eperusteisiin. Opetussuunnitelmaan kuuluu lukuvuosisuunnitelman laadinta, lukuvuosisuunnitelman laadinta on käynnistetty. Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma on laadittu ja viety lokakuun sivistyslautakuntaan hyväksyttäväksi. Sivistyslautakunta on hyväksynyt päivitetyn esiopetussuunnitelman. Esiopetuksen tuen uudistukseen on perehdytty ja viety sitä käytäntöön.

STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Luodaan ja vahvistetaan lukutaitotyön rakenteita. Vahvistetaan monilukutaito-osaamista sekä innostetaan lukemaan ja monipuolistetaan lukutaitoa.

	Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen Lukeva suunnitelmia ja toimintaa päivitetään. Tehdään näkyväksi ryhmien Lukeva toimintaa ja osallistetaan perheitä Lukeva työhön.
TOTEUMA	Lukulumo on ollut ryhmien ja perheiden käytössä. Kirjaston työntekijä on vierailut lapsiryhmissä, erityisesti pienten ryhmissä. Ryhmät ovat käyneet satutunneilla kirjastossa. Lapsille luetaan monipuolisesti erilaista kirjallisuutta. Kirjaston henkilökuntaa osallistui Kuttikallion joulutapahtumaan järjestämällä oman esittelypiste en.

TOIMINTAYKSIKKÖ	Perusopetus ja lukiokoulutus
VASTUUHENKILÖ	Johtava rehtori Jenni Annala
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS

Koulutuksen toimintayksikkö vastaa lakisääteisen perusopetuksen toteuttamisesta sekä tuottaa toisen asteen lukiokoulutusta. Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä, opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä antaa jatko-opintokelpoisuuden. Lukiokoulutuksen tavoite on tukea opiskelijoiden kasvua ja kehitystä tasapainoiksi ja sivistyneiksi yksilöiksi ja yhteiskunnan jäseniksi, antaa harrastusten, työelämän sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä antaa valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot.

TOIMINTAKERTOMUS

Kaupunginhallitus myönsi täyttöluvan yhtenäiskoulun rehtorin toistaiseksi voimassa olevaan virkaan maaliskuussa. Virkaan valittu on aloittanut 1.8.2025.

Virkaan valittu on aloittanut tehtävässään sovitusti ja perehtynyt uuteen tehtävään.

HENKILÖSTÖ

Johtava rehtori 1, rehtori 1, luokanopettaja 17, aineenopettaja 24 (joista lukion opettajia on 6 ja perusopetuksen ja lukion yhteisiä 6), erityisopettaja 4, erityisluokanopettaja 4, JOP0-opettaja 1, koulunkäynninohjaaja 15 (työaikaprosentti 64-100%), henkilökohtainen ohjaaja 5 (työaikaprosentti 64-100%), koulusihteeri 1 (100%), koulusihteeri 1 (60%), pedagoginen TVT-tukihenkilö 1 (yht. lukion kanssa), opinto-ohjaaja 1 (yht. lukion kanssa), palvelukoordinaattori 1, kasvatusohjaaja 1 (hanke), resurssiopettaja 2 (hanke).

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET

STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Tuetaan liikkumista kerran päivässä olevalla pidemmällä välitunnilla ja siihen liittyen käynnistämällä perusopetuksessa välituntiliikuttaja -toiminta yhdessä liikuntapalveluiden kanssa. Toteutetaan hankkimalla myös tarvittavaa välineistöä.
TOTEUMA	Keväällä on käynnistetty välituntiliikunnan toiminnan suunnittelu yhdessä vapaa-aikatoimen kanssa lukuvuodelle 2025-2026. Välkäriliikuttajatoiminta käynnistyi syksyn aikana ja sen toiminta on vakiintunut pysyväksi.
STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan kehittämällä kodin ja koulun välistä yhteistyötä moniammatillisesti ja monikanavaisesti. Tavoitetta mitataan toimilla ja tilaisuuksilla, joita huoltajille tarjotaan kodin ja koulun välisen yhteistyön lisäämiseksi.
TOTEUMA	Alkuvuodesta huoltajille tarjottiin Voimavaroja vanhemmuuteen -ilta vapaa-aika- ja nuorisotoimen koordinoimana yhteistyössä koulun kanssa. Lukuvuoden 2024-2025 koulukysely huoltajille on toteutettu.

	Keväällä toteutettiin esiopetuksen ja koulun välinen nivelvaiheilta huoltajille. Vuoden 2025 aikana toteutui useita tilaisuuksia eri foorumeissa, joilla mahdollistettiin mahdollisimman monikanavainen osallistuminen.
STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Esi- ja perusopetuksen tuen lakimuutoksen myötä päivitetään esiopetus- ja perusopetussuunnitelma yhteistyössä koulun kanssa.
TOTEUMA	Opetussuunnitelmatyö on käynnistynyt heti alkuvuodesta ja edennyt suunnitelman mukaisesti. Opetussuunnitelma valmistui kesäkuussa. Opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2025 ja sen jalkautus toteutettiin syksyn 2025 aikana. Opetussuunnitelman jalkauttaminen toteutui suunnitellusti.
STRAT. TEEMA	2. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö
TAVOITE	Jatketaan koulujen turvallisuuskulttuurin ja oppimisympäristöjen turvallisuuden kehittämistä vahvistamalla erityisesti henkilöstön turvallisuusosaamista. Tavoite toteutetaan koulutuksella sekä vahvistamalla henkilöstön osaamista ja valmiutta toimia ennaltaehkäisevästi. Parannetaan oppimistiloissa olevien toimintaohjeiden saavutettavuutta hätätilanteita varten. Vahvistetaan PuheeX-hankkeessa opiskelijoiden ja henkilöstön turvallisuusosaamista. Tavoitetta mitataan osaamisen lisääntymisellä hankkeeseen kuuluvan kyselyn kautta.
TOTEUMA	Alkuvuodesta järjestettiin kaikille kouluyhteisössä toimiville turvallisuuspäivä, jossa ajantasaistettiin monipuolisesti henkilöstön turvallisuusosaamista. Samalla päivitettiin kiinteistön ensiapuvälineistö. PuheeX-hanke on saatu päätökseen. Oppimistilojen toimintaohjeiden saavutettavuuteen liittyvä työ on aloitettu. Henkilöstön turvallisuusosaaminen päivittyi. Myös kiinteistön ensiapuvälineistö on ajantasalla. Oppimistiloissa olevien toimintaohjeiden saavutettavuustyö jäi osittain kesken.
STRAT. TEEMA	2. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö
TAVOITE	Valtakunnallisen esi- ja perusopetuksessa tarjottavan tuen uudistamisen vuoksi henkilöstön osaamista vahvistetaan opetussuunnitelman mukaisen tuen toteuttamiseen liittyen. Tavoitetta mitataan koulutusten määrällä sekä henkilöstön kokemuksilla oman osaamisen lisääntymisestä.
TOTEUMA	Henkilöstön koulutusta on valmisteltu uutta lukuvuotta varten. Koko henkilöstöä on koulutettu 1,5 työpäivää uudistukseen liittyen.
STRAT. TEEMA	5. Monipuolinen koulutuksen keskus
TAVOITE	Päättötodistus jokaiselle perusopetuksen 9. luokkalaiselle: Huolehditään riittävästä tuesta, vahvistamalla myönteistä opiskeluilmapiiriä sekä kehittämällä joustavia ratkaisuja yhdessä

	perusopetuksen ja Nuorten Startin kanssa 17 vuotta täyttäneiden osalta päättötodistuksen saamiseksi.
TOTEUMA	Perusopetuksen päättövaiheen osalta joustavia ratkaisuja on toteutettu opintojen loppuun saattamiseksi. Joustavien ratkaisujen ansiosta jokainen perusopetuksesta valmistuva on saanut todistuksen.
STRAT. TEEMA	5. Monipuolinen koulutuksen keskus
TAVOITE	Laadukas ja monipuolinen lukiokoulutus: Huolehditaan kattavasta opintojaksotarjonnasta täydentämällä sitä myös etäopinnoilla sekä markkinoimalla edelleen vahvasti lukiokoulutusta ja erityisesti kaksoistutkinnon mahdollisuutta. Ylläpidetään yhteistyötä muun toisen asteen koulutuksen kanssa, hyödyntämällä lukion monipuolisia markkinointikanavia ja järjestämällä vierailuja oman ja naapurikuntien 8.-9. luokkalaisille.
TOTEUMA	Alkuvuodesta on järjestetty yhteishakuilta, jossa 9. luokkalaisten huoltajat olivat kutsuttuina ja jossa esiteltiin Parkanon lukiota, ammatillisia koulutuksia sekä kaksoistutkintoa. Lukion markkinointi on onnistunut odotetusti, sillä elokuussa 2025 lukiossa aloitti 30 lukiolaista ja 3 kaksoistutkintolaista.

TOIMINTAYKSIKKÖ	Opistot
VASTUUHENKILÖ	Sivistysjohtaja Ville Paldanius
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS

Musiikkiopistossa järjestetään musiikin perusopintojen ja musiikin syventävien opintojen opetusta. Opisto on tarkoitettu pääsääntöisesti kouluikäisille nuorille. Opistossa on musiikkileikkikoulu pääsääntöisesti alle kouluikäisille lapsille

Opistossa on myös yleinen osasto, jossa annetaan opetusta 18 vuotta täyttäneille sekä sellaisille henkilöille, jotka eivät jostain syystä voi opiskella opetussuunnitelman mukaisesti.

Musiikkiopiston palvelut ostetaan Sastamalan koulutuskuntayhtymän Ylä-Satakunnan musiikkiopistolta.

Vapaata sivistystyötä tarjoaa Parkanossa pääsääntöisesti Saskyn seudullinen kansalaisopisto, Petäjä-opisto. Parkanon kaupunki ostaa palveluita vuosittaisen sopimuksen mukaisesti.

Tarjontaan kuuluu monipuolisesti taiteen, käsityön, musiikin ja liikunnan sekä kielten kursseja. Opinnot tarjotaan pääsääntöisesti aikuisille elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti.

Petäjä-opisto asettaa toiminnalle omat tavoitteensa, ja niiden seurannan, mallinnuksensa mukaisesti. Tavoiteseuranta perustuu ylläpitäjäkuntien kanssa käytyihin vuosittaisiin neuvotteluihin.

TOIMINTAKERTOMUS

-

HENKILÖSTÖ

-

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET

STRAT. TEEMA	Valitse kohde.
TAVOITE	

TOIMINTAYKSIKKÖ	Vapaa-aika-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut
VASTUUHENKILÖ	Vapaa-aikatoimen ohjaaja, vapaa-aikakoordinaattori 1.7.2025 lähtien /lähiesihenkilö Elisa Vahosalmi
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on aktiivisesti ylläpitää ja kehittää kaikkien kuntalaisten kulttuuripalveluja sekä osallistaa kuntalaisia mukaan kulttuurin tuottamiseen. Hyvinvointia edistävien kulttuuripalvelujen tuottamisessa ylläpidetään ja kehitetään hyvää yhteistyötä paikallisten, alueellisten sekä valtakunnallisten kulttuuritoimijoiden kanssa.

Nuorisopalvelujen tehtävänä on nuorten osallisuuden ja osallistumisen lisääminen sekä sosiaalinen vahvistaminen yksilö- ja ryhmätoiminnan myötä. Tavoitteena on tukea nuorten hyvinvointia, kehittää toimintamahdollisuuksia, kannustaa päihteettömään toimintaan sekä tukea nuorten kokonaisvaltaista kasvua kohti aikuisikää ja kiinnittymistä yhteiskunnan jäseneksi. Toimintamuotoina ovat nuorisotilatoiminta, nuorisovaltuusto, koulunuorisotyö, etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta, jalkautuva nuorisotyö, tapahtumat ja matkat.

Liikuntapalvelujen tehtävänä on tuottaa ja koordinoita monipuolisia ja laadukkaita liikunta- ja vapaa-ajan palveluja sekä ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikuntapaikkojen hoitajat vastaavat asianmukaisista liikuntapaikoista (urheilutalo, kentät, huoltorakennukset, kuntoradat, vaellusreitit, uimapaidat, jäähalli, valvonta ja kalusto). Liikuntapalvelut toteuttavat tehtäviään laajan yhteistyöverkoston kanssa. Liikuntapalvelut vastaavat liikuntatoiminnan kehittämistä organisoimalla toimivan urheiluseuraverkoston, tiedottamalla erilaisista liikuntatoiminnoista sekä luomalla toimivat puitteet yhteistyössä teknisen toimialan kanssa liikunnan harrastamiselle.

TOIMINTAKERTOMUS

NUPS-prosessin yhteydessä käynnistettiin myös nuorisotyön arviointi, ensimmäinen arviointi tehtiin 6.2.2025. Nuorisopalvelut organisoivat myös Voimavaroja vanhemmuuteen -tilaisuuden 5.-9.-luokkalaisten huoltajille 26.3.2025, joka striimattiin ja tallennettiin YouTube-kanavalle.

Nuorisopalvelut ovat jalkautuneet nuorten pariin viikonloppuisin ja erilaisissa tapahtumissa, mm. Päätarit ja Mirable Fest. Jalkautumisiin on koulutettu ja otettu mukaan myös vapaaehtoisia vanhempia. Tärkeä ja vaikuttava jalkautuminen oli Liekkiyö-tapahtuman aikana 23.8.2025, jolloin nuorisotyöntekijät ja vapaaehtoiset kohtasivat ison määrän nuoria ja turvasivat heidän iltaansa Parkanon keskustassa. Lokakuussa vietettiin nuorisotyön viikkoa, ja Valkoisen talon nuorisotilan kävijämäärät kasvoivat hienosti syksyn aikana. Myös nuorisovaltuuston toiminta kiinnosti nuoria, koska loppuvuodesta uudelle kaudelle ilmoittautui kymmenen innokasta nuorisovaltuustolaista. Moniammatillinen nuorisotyön tiimi kokoontui läpi vuoden tehden yhteistyötä nuorisotyön kentällä sekä toteuttaen mm. erilaisia somekampanjoita.

Liikuntapalveluiden Liikkuva Parkano -konsepti on tarjonnut koko alkuvuoden erilaisia maksuttomia lajikokeiluja, tapahtumia sekä omakustanteisia pelireissuja kuntalaisille.

Kesäkuussa toteutettiin seurojen kanssa yhteistyössä 1.-6. -luokkalaisten liikuntaleiri. Lisäksi toteutettiin myös uimakoulu Kankaanpään uimahallissa. Fun Saturday -tapahtuma 27.9. liikutti paljon lapsia ja nuoria Parkanon urheilutalolla, kun nuorisopalvelut ja nuorisovaltuusto tuottivat urheilutalolle toimintapäivän, jossa oli erilaisia pomppulinnoja ja toimintapisteitä. Liikuntaryhmät ovat pyörineet aktiivisesti läpi vuoden. Liikuntapaikoille saatiin uusi latukone syksyllä.

Kesällä toteutettiin ITE ja aika -näyttely 1.6. alkaen yhteistyössä Maaseudun Sivistysliiton kanssa. Näyttely päättyi 31.8. saaden hyvää palautetta näyttelykokonaisuudestaan. Lokakuussa käynnistettiin keväällä 2025 tehdyn kulttuurikyselyn perusteella Kulttuurikoosteen laatiminen,

jonka tavoitteena on koota erilaiset kulttuuritapahtumat samalla tarjottimelle. Koosteen laadintaan osallistui vahvasti kulttuuripalveluiden harjoittelija. Ensimmäinen Kulttuurikooste ilmestyi marraskuussa ja sai hyvän vastaanoton.

HENKILÖSTÖ

- Vapaa-aikakoordinaattori (uusi nimike 1.7.2025 lähtien) / lähiesihenkilö
- Nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaaja (perhevapaalla 1.10.-31.12.2025)
- Etsivä nuorisotyöntekijä (hankerahoitus)
- Nuorten starttiohjaaja (hankerahoitus, vakituinen työntekijä perhevapaalla 12.5.-31.12., perhevapaan sijainen 5.5.-31.12.)
- Liikuntapaikkojen hoitajat, 3 hlöä
- Koulunuorisotyöntekijä (määräaikainen, hankerahoitus)
- Nuorisotilaohjaaja (8 h / vko, määräaikainen)
- Liikunnanohjaaja (4 h / vko, määräaikainen)
- Liikunnanohjaaja, perhevapaan sijainen (1.10.-31.12., 10 h / vko, määräaikainen)

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET

STRAT. TEEMA	4. Yhteistyön ja verkostojen kehittäminen
TAVOITE	Hyödynnetään ja kehitetään kulttuuriparlamentin toimintaa kulttuurikenttää palvelevaksi toimielimeksi. Kootaan yhteen paikalliset kulttuurialan toimijat ja kehitetään yhteistyötä niin, että kulttuurikenttä on aktiivinen erilaisista sopeutuksista huolimatta.
TOTEUMA	Alkuvuodesta toteutettiin kulttuurikysely yhteistyössä kirjaston kanssa ja järjestettiin Keskustelua kulttuurista –tilaisuus 19.3., johon kutsuttiin kaikkia kulttuurikentän toimijoita sekä kulttuurista kiinnostuneita. Sekä kyselyssä että tilaisuudessa markkinoitiin kulttuuriparlamentin toimintaa sekä mietittiin yhteistyö- ja kehittämismahdollisuuksia kulttuurin kentällä. Syksyllä aloitettiin kirjaston ja kulttuuripalveluiden yhteistyöpalaverit, joiden tavoitteena on tiivistää yhteistyötä sekä erilaisia kulttuuritoimintoja, esimerkkinä kuorokonsertti suomalaisen musiikin päivänä 8.12. Aloitettiin myös yhtenäisen kulttuuritarjottimen suunnittelu, johon osallistettiin koko kulttuurikenttää. Ensimmäinen Kulttuurikooste ilmestyi marraskuussa. Tiivistynyt yhteistyö kirjaston kanssa on monipuolistanut erilaisia kulttuuritoimintoja, lisännyt eri kulttuuritoimijoiden näkyvyyttä sekä kulttuuritoimintojen saavutettavuutta kaikille kuntalaisille.
STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Parkanon kaupungin nuorisopalveluiden laatima nuorisotyön perussuunnitelma (NUPS) jalkautetaan nuorisotyöhön sekä monialaiseen yhteistyöhön. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistuttua se viedään päätöksentekoon sekä jalkautetaan lasten ja nuorten parissa toimivien tahojen käyttöön.
TOTEUMA	Parkanon nuorisotyön perussuunnitelma (NUPS) otettiin käyttöön 1.2.2025 ja vapaa-aikatoimen ohjaaja on esitellyt suunnitelmaa eri toimielimille. NUPS on kerännyt kiinnostusta myös alueellisesti, ja toimii hyvänä pohjana kaikelle Parkanossa tehtävälle nuorisotyölle. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa varten on tehty perheille suunnattu hyvinvointikysely keväällä 2025, jonka kautta perheet ovat

	päässeet vaikuttamaan suunnitelman laadintaan. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu pitkin vuotta.
STRAT. TEEMA	6. Houkutteleva lähimatkailun ja vapaa-ajan asumisen kohde
TAVOITE	Kehitetään ja ylläpidetään Geopark-kohteita ja olemassa olevia ulkoilu- ja lähivirkistysalueita sekä lähiluontoa resurssien mukaan. Alkkianvuoren retkeilyinfraa kehitetään resurssien mukaan yhdeksi toimivaksi tuotteistetuksi Geopark-kokonaisuudeksi. Kaitojenvetten Geopark-kohteen kehittäminen ja ylläpito, Paroonin taival – raiteilta reitille –kokonaisuuden suunnittelu sekä Kallion luontopolun tilan päivittäminen.
TOTEUMA	Alkkianvuoren retkeilyalueelle on viety talviaikana pitkospuita sekä siltatarvikkeita kevään ja kesän rakennusurakkaa varten. Pitkokset ja sillat rakennettiin keväällä yhteistyössä Karvian yhteistyökumppaneiden kanssa. Alkkianlammen saunakämpälle laadittiin toukokuussa vuokrausehdot ja –ohjeet ja kämppä saatettiin vuokrauskäyttöön kesäkuun alussa. Saunakämpää on vuokrattu kesä-lokakuussa yhteensä 32 vuorokautta. Kämppä ei ole vuokrattavissa talvikaudella. Pirkan taipaleesta (Paroonin taival) on laadittu ulkoilureittisuunnitelma, joka esiteltiin kaupunginhallitukselle 31.3.2025. Ulkoilureittisuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 28.4.2025 ja se oli nähtävillä 27.5.-11.6.2025 välisenä aikana. Määräaikaan mennessä ei tullut yhtään muistutusta. Ulkoilureittisuunnitelma palautteineen ja niihin annettuine vastineineen on lähetetty Pirkanmaan ELY-keskukseen arvioitavaksi vuoden 2025 aikana. Eri Geopark –kohteita yhdistelevä maasto- ja gravelpyöräreitistöhanke lähetettiin eteenpäin TEM:lle helmikuussa 2025. Hanke sai maaliskuussa myönteisen päätöksen, jonka jälkeen koottiin yhteen liikuntapalveluiden ja teknisen toimen yhteinen kehittämisryhmä, joka aloitti hankkeen toteuttamisen. Kesällä kartoitettiin mm. rautatieaseman ja keskustan välisen yhteyden rakentamistoimenpiteitä sekä jo poljettuja reitistöjä. Keskustan ja rautatieaseman välisen yhteyden rakentamistoimenpiteet aloitettiin syksyllä. Markkinavuoropuhelut eri reittisuunnittelijoiden kanssa toteutettiin 19.9.2025. Kilpailutus reittisuunnitelman laadinnasta toteutettiin 2.-17.10. Kilpailutuksen voitti Allegra Nordics Oy, joka lähti kartoittamaan esikartoituksen myötä mukaan valittuja reittejä (Visuri, Paroonin taival sekä Kaitojenvetten kierros). Maastokartoitukset saatiin tehtyä syksyllä. Hanke jatkuu aina 31.10.2026 saakka.

TOIMINTAYKSIKKÖ	Kirjastopalvelut
VASTUUHENKILÖ	Kirjastonjohtaja Suvi Oksanen-Baker
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS

Kaupunginkirjasto tarjoaa kirjastopalveluita tasapuolisesti kaikenikäisille kuntalaisille. Kirjaston asiakkaiden käytettävissä on monipuolinen ja uusiutuva aineisto, ohjausta tietopalveluissa, tilat oppimiseen ja harrastamiseen sekä ammattitaitoinen henkilökunta. Kirjasto edistää kansalaisten lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa iästä riippumatta, sekä tarjoaa yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin. E-aineistoja tarjotaan valtakunnallisesti Kansalliskirjaston ylläpitämän E-kirjaston avulla.

TOIMINTAKERTOMUS

Vuoden alusta kirjastossa alkoi kokoontua kehitysvammaisten senioriryhmä. Kirjastossa järjestettiin muun muassa aluevaalitilaisuus, ystävänpäivän tapahtuma, kierrätyspäivä sekä yhdistysilta maahanmuuttajille. Maaliskuussa vietettiin Kirjaston päivänä Keskustelua kulttuurista –keskustelutilaisuus, joka järjestettiin vapaa-aikatoimen kanssa, ja jossa käytiin läpi myös kulttuurikyselyn tuloksia. Jokavuotinen, suosittu Korsukuoron yhteislaulutilaisuus pidettiin myös maaliskuussa. Paljon muitakin tapahtumia järjestettiin ja julkaistiin Parkanon kirjaston uusi lukuhaaste.

Kevään kirjailijavieras saatiin järjestymään Aluehallintoviraston hankkeen avulla. Esiintymässä oli Paleface ja tapahtumassa oli hyvin väkeä paikalla. Vieras tapasi myös nuorten lukupiirin jäsenet ennen illan tapahtumaa. Musiikkiopiston vappukonsertti sai kirjaston täyteen ihmisiä. Varattavat tilat ovat aktiivisessa käytössä. Kesän ajan Elämystilassa toimii kirjaston poistomyymälä.

Syksyn aikana on järjestetty ensimmäinen Kirjastocon, joka oli osa Ihana kamala maaseutu – hankkeen tapahtumapäivää. Kirjastoa esiteltiin myös hankkeen asumiskokeilijalle. Muita tilaisuuksia on ollut muun muassa Korsukuoron yhteislaulutilaisuus.

Loppuvuoden aikana oli monenlaista tapahtumaa, muun muassa järjestettiin luentotilaisuuksia asiakkaille, aiheista turvallinen pankkiasiointi sekä nettihuijaukset. Vuosittainen lukutekopalkinto jaettiin lokakuussa. Syyslomaviikolla pelihuone oli avoinna. Kansallisella peliviikolla pidettiin mysteeri-ilta sekä lautapeli-ilta. Muita näkyviä teemaviikkoja oli muun muassa vanhusten viikko ja mielenterveysviikko. Ensimmäinen Yökirjasto -tapahtuma järjestettiin marraskuussa. Nuorekkaiden miesten joulukonsertti oli erittäin suosittu, se järjestettiin yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa. Säännöllisesti vuoden aikana kokoontuivat muun muassa digiparkki, neljä eri lukupiiriä, kalenterimiitti sekä yhdistysten monipuolinen toiminta. Koulu ja päiväkodit kävivät aktiivisesti kirjastossa ja myös kirjastolta käytiin eri toimipisteissä. Kirjasto toimi myös paikallisena vastuujärjestäjänä Siskot ja Simot –kampanjassa, jolla kerätään joulupostia ikäihmisille.

Pirkanmaan kirjastojen uusi kokoelmapolitiikka julkaistiin lokakuussa.

HENKILÖSTÖ

1 kirjastonjohtaja, 1 kirjastovirkailija, 1 Informaatikko, 1 kirjastonhoitaja

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET

STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	• Edistetään lukemista ja kirjallisuutta.

	• Tarjotaan tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan • Tarjotaan tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan • Edistetään yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua • Aluehallintoviraston hankkeiden myötä kehitetään nuorten kirjastotyötä sekä kirjaston digineuvontaa
TOTEUMA	Kirjastossa panostetaan laadukkaisiin kirjastopalveluihin ja toteutetaan lainmukaista tehtävää parhaan mukaan yleisten kirjastojen laatusuositusten mitoitukseen nähden alimitoitettulla henkilöstöllä. Kirjaston kävijätilastot ovat kasvaneet edellisestä vuodesta suuresti. Tilat ovat aktiivisella käytöllä. Ei päivitettävää kaudelta 7-9. Aluehallintoviraston rahoittama hanke Digituki kunniaan on työllistänyt informaattikkoa syksyn ajan. Hankkeen myötä pyritään saamaan kirjaston digituki organisoitua entistä paremmin ja tiedotettua digitukipalveluista, joita kirjasto tarjoaa. Koko vuoden aikana kirjaston tiloja ja kokoelmia on kehitetty asiakaslähtöisesti. Esimerkiksi paikallisesti tärkeä kotiseutukokoelma on aiempaa paremmin saavutettavissa kaikille. Nuorten ja lasten osastoja on muokattu viihtyisämmiksi.
STRAT. TEEMA	2. Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö
TAVOITE	• Koulutuksia ympäri vuoden tarjolla, henkilökunta osallistuu yhteen tai useampaan omaa työtä kehittävään koulutukseen • Työyhteisön kehittäminen
TOTEUMA	Työntekijät osallistuvat kukin johonkin koulutukseen tai useampaan. Tarjolla on paljon alan webinaareja. Suurin osa työntekijöistä on kouluttautunut vuoden ensimmäisellä jaksolla. Työyhteisöä on kehitetty parempaan suuntaan, toimintamallit ovat selkeytyneet. Toisaalta työtehtävät ovat lisääntyneet, kun toisen kirjastovirkailijan täyttölupaa ei myönnetty. Kirjaston työntekijät tutustuivat lähialueen kirjastojen toimintakulttuureihin sekä käytäntöihin. Tutustuminen antoi työhön paljon uusia ideoita. Webinaareihin ja koulutuksiin on osallistuttu. Kirjastonjohtaja on aloittanut kaupungin tarjoaman lähiesihenkilövalmennuksen. Kirjastovirkailija osallistui Pirkanmaan ja Keski-Suomen kirjastojen Alueellisen kehittämistehtävän tarjoamaan kirjastovierailuun Tampereen pääkirjastossa. Kirjastovirkailija, kirjastonhoitaja ja informaattikko kuuluvat alueellisiin kehittämisverkostoihin.
STRAT. TEEMA	4. Yhteistyön ja verkostojen kehittäminen
TAVOITE	• Kouluyhteistyö - suunnitelman saattaminen valmiiksi • Jatkuva yhteistyö seurojen ja yhdistysten kanssa, kehitetään Elämystilan käyttöä
TOTEUMA	Kouluyhteistyö jatkuu, suunnitelma on epävirallinen. Tavoitteena on saada se koulun kanssa vahvistettua. Muiden tahojen kanssa yhteistyö on hyvin aktiivista. Kirjasto on lisännyt yhteistyötä myös kaupungin muiden yksiköiden kanssa.

	Syksyllä on alettu pitämään kirjaston ja kulttuuripalveluiden yhteisiä palavereja, joiden myötä saadaan tiivistettyä yhteistyötä ja järjestettyä helpommin erilaisia kulttuuritoimintoja. Kulttuuripalveluiden ja kirjaston yhteistyönä on kehitetty kulttuurikooste, joka vastaa kirjastokyselyssä nousseeseen tiedottamisen haasteeseen. Kirjaston ja kulttuuripalveluiden yhteistyö on hedelmällistä ja säännöllisissä palavereissa kehitämme toimintaa ja tapahtumia. Yhdistykset kokoontuvat säännöllisesti ja tilojen varaus on kaikille mahdollista tasapuolisesti.
--	---

TOIMINTAYKSIKKÖ	Hyvinvointityö
VASTUUHENKILÖ	Vapaa-aikatoimen ohjaaja/lähiesihenkilö Elisa Vahosalmi
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Sen tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta. Kunnan tehtävänä on seurata asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä eri väestöryhmissä. Hyvinvoinnille asetetut painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tukevat kaupungin strategisia tavoitteita. Toimenpiteitä seurataan ja niistä raportoidaan valtuustolle vuosittain. Lisäksi kerran valtuustokaudessa valmistellaan laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikilla kunnan toimialoilla ja moniammatillisella yhteistyöllä.	
TOIMINTAKERTOMUS	
Hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen toimenpiteitä on viety eteenpäin työryhmien, verkostojen avulla sekä yhdyspinnoilla hyvinvointialueella moniammatillisesti. Hyvinvoinnin ryhmä on kokoontunut ja katsonut ajankohtaisen hyte-tilanteen, lapsiasianneuvosto, vanhus- ja vammaisneuvostot ovat kokoontuneet, samoin liikennetyöryhmä. Paikallinen perhekeskusohjausryhmä on kokoontunut keväällä ja syksyllä. Ennaltaehkäisevää päihdetyötä on kehitetty yhdessä Kihniön, Ikaalisten ja Hämeenkyrön ept-koordinaattorien sekä hyvinvointialueen kanssa. Väkivallan ehkäisy verkoston kautta on jalkautettu yhteisiä toimintaohjeita. Osallistuttu aktiivisesti myös Pirkanmaan hyvinvointikoordinaattoreiden verkostojen työskentelyyn kehittäen samalla kaupungin yhdyspintatyöskentelyä hyvinvointialueen ja eri toimijoiden kesken. Laadittu hyvinvointiraportti vuodesta 2024 sekä valmisteltu lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. 17.4.2025 Lääkäri Atte esiintyi Kaarnassa. 16.5.2025. Pirhan ja kuntien yhteinen Hyte-neuvottelupäivä osallistui sivistysjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja sekä hyvinvointikoordinaattori. Uuden Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasääntö on hyväksytty kesäkuussa, hyvinvointikoordinaattori toimii sihteerinä neuvostolle. Vuonna 2025 on pyritty viemään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintoja ja teemoja tutuksi eri toimijoille kaupungin strategian mukaisesti, osallistuttu eri verkostoihin, jotta saadaa ajankohtaista tietoa ja luodaan yhteistyön mahdollisuuksia. Hyvinvointisuunnitelman painopisteet ovat tulleet näkyvämmäksi, erityisesti elintapaohjauksen sekä liikunnan ja lähiliikuntapaikkojen kehittämisen myötä, paikallisen perhekeskusverkoston toiminnan vakiintumisena ja moniammatillisen toiminnan lisääntymisenä eri työryhmissä.	
HENKILÖSTÖ	
Hyvinvointikoordinaattori (40%)	

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Tuetaan liikkuvaa ja aktiivista elämäntapaa, edistetään terveellisiä elintapoja ja tuetaan mielen hyvinvointia ja osallistutaan paikallisen

	perhekeskustoimintamallin- ja verkoston kehittämiseen perheiden hyvinvoinnin tueksi.
TOTEUMA	Jaettu tietoa hyvinvointialueen ja Pirhan yhteisestä "Hyvinvointia elintavoilla" sivustosta. Parkano-Kihniö perhekeskusohjausryhmä on kokoontunut, osallistuttu maakunnalliseen ohjausryhmään sekä läntisen alueen koordinaatioryhmään. Näistä viety tietoa oppilashuollonryhmiin, nuorisotiimille, ohjaamo-toimintaan. Keskusteltu eri tahojen kanssa Move-tuloksista ja liikkumattomuudesta. Aloitettu suunnitella soveltaa liikuntaa erityisryhmille. Talviliikuntakampanja käynnissä. Järjestetty ikääntyville ravitsemusluento lähitorille. Virkeät Ikämiehet -konsepti aloittanut Nääsville ry:stä toiminnan Settlementin kanssa. Haastepyräilykampanja toteutettu. Lisäksi oltu mukana 7.- ja 9. -luokkalaisten hyvinvointimessuilla, joissa esiteltiin terveellisiä elintapoja sekä erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Unelmien liikuntapäivänä 10.5.2025 järjestettiin Kirkkojärven kierros kävelytapahtuma. Liikuntaleiri kesäkuun alussa yhdessä urheiluseuraverkoston kanssa. Liikkuva Parkano-konsepti tutustuttanut eri lajeihin. Lost In Parkano-kaupunkiseikkailu toteutettu. Kaupungin työntekijöiden Tyhy-päivä liikunnallisesti toteutettu. Aloitettu Liikuntaneuvonnan Parkanon malli valmistelu yhdessä hyvinvointialueen ja Kolmostien Terveys Oy:n kanssa. Tapahtuma Suomen luonnon päivänä sekä Ihminen Luonnossa-tapahtuma "Löydä ja koe lähiluontosi"-teemalla. Alkkianlammen saunakämpä- ja näköalaterassi toteutettu. Useat ryhmäliikuntatoiminnot käynnissä sekä yhteistyötä urheiluseurojen, yhdistysten ja Petäjä-opiston kanssa.

STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Vahvistetaan kuntalaisten osallisuuden kokemusta eri menetelmillä, kehitetään arvostavan ja osallistavan kohtaamisen tapoja.
TOTEUMA	Kulttuurihyvinvoinnin menetelmiä esitelty Keskustelua kulttuurista tapahtuman yhteydessä kirjastolla. Järjestö- ja yhdistystyötä tuettu avustuksilla ja pystyttämällä kesäksi Torille telttä, jossa voi järjestää tapahtumia. Pidetty Tehdään Yhdessä-tilaisuus, jossa keskustelua järjestö-, yhdistys- ja seuratoiminnasta. Tehty kysely kuntalaisille osana kaupungin strategian valmistelua. Vanhus- ja vammaisneuvosto yhdistetty. Otettu Arvostava kohtaaminen käsitteenä esille eri tilaisuuksissa.

STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Turvallisen elinympäristön kehittäminen, ennaltaehkäisevän päihdetyön rakenteiden luominen ja menetelmien käyttöönotto sekä lisätään kuntalaisten arjen turvallisuustaitoja.
TOTEUMA	Pysy pystyssä -kampanjasta ja kaatumisen ehkäisyn tärkeydestä viestitty eri tilaisuuksissa. Ennaltaehkäisevän päihdetyön sekä Väkivallan ehkäisyn verkostoon osallistuttu, naapurikuntien ja hyvinvointialueen kanssa kehittämistyötä yhdessä

	luomalla mm. yhteinen vuosikello, aloittamalla alueen Pakka-toimintaa. Väkivallan ehkäisyn toimintatavoista jaettu tietoa. Vanhus- ja vammaisneuvosto sai vieraita 13.5.2025 Hämeenkyrön vanhus- ja vammaisneuvostosta, keskustelu yhteisistä elinympäristö teemoista. Ankkuritoiminta ja koulupoliisi yhteistyötä aloitettu. Liikenneturvatyöryhmä on kokoontunut keväällä ja syksyllä, heijastinkampanja ja liikenneturvallisuukskasvatusta toteutettu. Kirkkojärven rantareitin pitkospuita levennetty esteettömyys kävelyn huomiona ja näkymää järvelle avattu. Turvallisen elinympäristön kehittämistä ja ennaltaehkäisevän päihdetyön eri menetelmiä toteutettu useissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

TOIMINTAYKSIKKÖ	Ruokapalvelut
VASTUUHENKILÖ	Ravitsemispäällikkö Sanna-Liisa Törmä
JAKSO	Tilinpäätös 2025

TOIMINTAYKSIKÖN TOIMINNAN KUVAUS

Kouluruokailussa tehtävänä on tarjota jokaiselle koululaiselle maksuton ravitsemuksellisesti oikein koottu ateria. Samalla tuetaan oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä opiskelukykyä ja ruokaosaamista. Kouluruokailu toteutetaan tarkoituksen mukaisesti järjestettynä ja ohjattuna. Kouluruokailussa otetaan huomioon ruokailun terveydellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen merkitys.

Parkanon yhtenäiskoulussa tarjotaan 1-9 luokkalaisille maksuton aamupala. Maksuton aamupala on ollut Parkanon kaupungin palvelu, jonka katsotaan tukevan lasten ja perheiden hyvinvointia. Kaarnassa toimii 1-2 luokkalaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Heille tuotetaan aamupala ja välipala heidän tarpeidensa ja ravitsemussuosituksen mukaisesti.

Lasten ruokailu varhaiskasvatuksessa tarjotaan jokaiselle lapselle hänen tarpeidensa mukaisesti.

Lukiolaisille tarjotaan mahdollisuus osallistua heille järjestettyyn maksulliseen välipalaan. Välipalaa toteutetaan yhdessä oppilaskunnan kanssa.

TOIMINTAKERTOMUS

Elintarvikealaan liittyvät lakot ovat alkuvuodesta työllistäneet raaka-aineiden hankinnoissa tavanomaista enemmän ja hankintoja on pitänyt tehdä jo 3 viikkoakin etukäteen.

Ruokapalvelussa on ollut sijaisista suuri pula. Työtä on tehty välillä todella pienellä henkilöstöllä. Keittiöllä on ollut ennalta arvaamattomia pitkiäkin poissaoloja.

Poissaolot ovat kaudella 4-6 edelleen keittiön ongelmana ja sijaisten puute.

Harkitaan Kuntarekryyn sijaispankin avaamista, josta voitaisiin saada helpotusta henkilöstö pulaan.

Kuntarekryn kautta on sijaisongelma saatu ratkaistua ja tällä hetkellä on sijaisia saatu.

Tasopalkka järjestelmän myötä muutettiin kaikki ruokapalveluiden henkilöstö kokki nimikkeille, koska ruokapalvelutyöntekijät ovat tehneet kokille kuuluvia töitä ja näin ollen ruokapalvelutyöntekijä nimike on ollut väärä heille.

Raaka-aineiden runsas hinta tason nousu on vaikuttanut talousarviossa pysymiseen ja myös se, että lapset ovat paljon nälkäisempiä.

Lystinmäen ja Kuttikallion päiväkodin laitekanta alkaa olemaan sen verran iäkäs, että on tullut yllättäviä huoltoja. Lisäksi Kaarnassa yllättävät laite rikot ovat kustannuksia lisänneet ylitse arvion.

HENKILÖSTÖ

Ravitsemispäällikkö, kokit ja ruokapalvelutyöntekijät. (10 henkilöä) 1.10.2025 alkaen

Ravitsemispäällikkö ja kokit (10 henkilöä)

Kaarnan keittiöllä: Ruokapalvelutyöntekijöitä 5 kpl 1.10.2025 alkaen 5 kokkia

Lystinmäen keittiö: Kokki ja ruokapalvelutyöntekijä. 1.10. alkaen 2 kokkia

Kuttikallion keittiö: Kokki ja ruokapalvelutyöntekijä. 1.10 alkaen 2 kokkia

TOIMINTAYKSIKÖN TAVOITTEET	
STRAT. TEEMA	1. Hyvinvoiva ja osallistuva parkanolainen
TAVOITE	Tarjotaan monipuolista ja ravitsevaa ruokaa ja aamupalaa niin koululaisille kuin varhaiskasvatuksen väelle.
TOTEUMA	Ruoan menekin on lisääntynyt huomattavasti, sekä koulussa, että päiväkodeissa. Lisäksi Kaarnassa aamupalan käyttö on lisääntynyt. Tämä on todettu sillä, että ruokien raaka-aineita menee entiseen verrattuna 1/3 enemmän ja biojäte määrä on pysynyt hyvin vähäisenä. Koululaisille on pystytty tarjoamaan ravitsevaa ja monipuolista ruokaa. Biojäte määrä on pysynyt hyvin alhaisena, mutta ruoan menekki aamupalalla ja lounaalla lisääntynyt. Taloustilanteen lapsiperheissä uskotaan vaikuttavan tähän asiaan, että moni lapsi saa lämpimän ruoan vain koulussa.
STRAT. TEEMA	11. Kestävästi kehittyvä
TAVOITE	Tehdään yhteistyötä koulun henkilöstön kanssa, jolla pyritään saamaan kaikki koululaiset varsinkin yläasteikäiset käymään kouluruokailussa. (mittarina Kaarnan koulukysely)
TOTEUMA	On aloitettu tarjoamaan vaihtoehtoruokaa tiettyjen ruokien rinnalla esim. hernekeitto ja puuropäivinä on toisena ruoka vaihtoehtona tarjottu kasvissosekeitto. Tällä on ollut myönteinen vastaanotto. Vaihtoehtoruoka on saanut hyvän vastaanoton. Vaihtoehtoruokaa on tarjottu myös lindströminpihviä kanssa, joka on ollut jauhelihapihvi. Suunnitellaan aloittamaan syksyllä ruokaraati. Suunnittelussa aloittaa syksyllä yhteistyössä eri luokka-asteiden kanssa aloittaa erilaiset juhla- ja teemapäivät. Suunnittelu tapahtuisi luokka-asteittain, joille annetaan ennalta määrätty juhlapäivä /teemapäivä esim. Itsenäisyyspäivä. Oppilaat saavat suunnitella päivän tarjottavat ja koristelut opettajan ja keittiö väen kanssa, ja olla toteutuksessa mukana. Vaihtoehtoruokia on tarjoiltu esim. puuro ja hernekeitto päivinä on tarjoiltu kasvissosekeittoa toisena vaihtoehtona. Tämä on toiminut hyvin ja osoittautunut hyväksi käytännöksi, jatkamme samaa käytäntöä jatkossakin. Ruokailijoiden määrä, joita käy ruokailussa on keittiön näkökulmasta runsas eli keittiön näkökulmasta vain harva jättää ruokailua väliin. Eri vuosiluokille on jaettu eri juhlapyhä tai teemapäiviä. Nämä ovat saaneet positiivisen vastaanoton ja eri luokka-asteet ovat innolla lähteneet mukaan. Luokka-asteittain on saatu suunnitella opettajan johdolla pöytien / salin koristelua, tarjottavat ruoat esim. Itsenäisyyspäivään. Oppilaat ovat tykänneet teemapäivistä paljon, kun ovat saaneet olla toteutuksessa mukana ja vaikuttaa. Juhlapyhien ja teemapäivien ruokailujen suunnittelua oppilaiden kanssa jatketaan myös vuonna 2026.